

Enhed

Danmarks
Statistik, Direk-
tionssekreta-
riatet &

Lovkoordinere-
ring og Interna-
tionale Forhold

**Sagsbehand-
ler**

Naja Andersen
(DST) &

Eva Ejdrup
Winther (SIM)

Sagsnr.

2016 - 7273

Doknr.

399139

Dato

24-10-2016

Grund- og nærhedsnotat

Grund- og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg angående Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets Forordning om oprettelse af en fælles ramme for europæiske statistikker vedrørende personer og husholdninger baseret på data på individniveau indsamlet ved hjælp af stikprøver (KOM (2016) 551 final).

Revideret notat.

1. Resumé

Forslaget omfatter udarbejdelsen af europæisk statistik om individer og husholdninger inden for områderne arbejdsmarked, indkomst og levevilkår, sundhed, uddannelse, brug af informations- og kommunikationsteknologi, tidsanvendelse og forbrug. Forslaget samordner en række eksisterende områdespecifikke retsgrundlag for udarbejdelsen af socialstatistik med henblik på at øge harmonisering og fleksibilitet i udarbejdelsen af europæisk socialstatistik. Ved implementering af forslaget skønnes meromkostninger i Danmark på ca. 2,7 mio DKK årligt og fra 2025 yderligere 4,5 mio DKK i etablering samt 2 mio DKK årligt i driftsomkostninger for den harmoniserede europæiske tidsanvendelsesundersøgelse (HETUS).

Regeringen støtter intentionerne om at integrere og harmonisere de berørte europæiske statistikker samt at øge fleksibiliteten i det juridiske grundlag, men er samtidig af den opfattelse, at omfanget af delegering af ansvar til Kommissionen skal afgrænses og præciseres med henblik på at skabe gennemsigtighed omkring forordningsforslagets implikationer. Regeringen lægger herudover stor vægt på, at det fortsat vil være muligt at anvende administrative data som grundlag for udarbejdelsen af de omfattede statistikker.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte 24. august 2016 ovennævnte forslag til forordning. Den danske version af forslaget blev modtaget i Danmarks Faste Repræsentation ved EU 25. august 2016.

Forslagets retsgrundlag er traktatens artikel 338 om udarbejdelse af fællesskabsstatistikker. Forslaget skal vedtages i form af en forordning efter den almindelige lovgivningsprocedure i henhold til traktatens artikel 294.

3. Formål og indhold

Forslaget har til formål at etablere en fælles lovgivningsramme for europæisk socialstatistik vedrørende personer og husholdninger inden for områderne arbejdsmarked, indkomst og levevilkår, sundhed, uddannelse, brug af informations- og kommunikationsteknologi, tidsanvendelse og forbrug. Forslaget samordner en række eksisterende områdespecifikke retsgrundlag for udarbejdelsen af socialstatistik med henblik på at øge harmonisering af begreber, definitioner m.m. på tværs af forskellige statistikker

samt at øge fleksibiliteten med hensyn til at kunne ændre i de underemner, der skal udarbejdes statistik om.

Det overordnede formål med forslaget er at sikre sammenlignelig, relevant og rettidig statistik om sociale forhold med henblik på opfølgning, evaluering og politikudvikling i EU, herunder opfølgning på Europa 2020-strategien.

Konkret omfatter forslaget fem europæiske sociale undersøgelser, der i dag er reguleret igennem individuelle forordninger:

- undersøgelsen af arbejdsstyrken (LFS),
- de europæiske statistikker over indkomstforhold og levevilkår (EU-SILC),
- undersøgelsen af voksenuddannelse (AES),
- interviewundersøgelsen vedrørende sundhed i EU (EHIS),
- undersøgelsen af husholdningers brug af informations- og kommunikationsteknologier (ICT-HH).

Forordningsforslaget omfatter herudover to europæiske undersøgelser, som i dag ikke er lovbundne:

- undersøgelsen af husholdningsbudgetter (HBS)
- den harmoniserede europæiske tidsanvendelsesundersøgelse (HETUS).

Selv om det i forslagets titel nævnes, at data er "indsamlet ved hjælp af stikprøver", giver forordningsforslaget mulighed for at anvende survey såvel som administrative data og andre datakilder i udarbejdelsen af de pågældende statistikker.

Forslaget fastlægger, hvilke underemner der skal udarbejdes statistikker om, men lægger samtidig op til, at Kommissionen bemyndiges til at kunne ændre i disse emner ved brug af delegerede retsakter med henblik på at imødekomme ændrede brugerbehov. Ligeledes lægger forslaget op til, at Kommissionen bemyndiges til gennem gennemførelsesretsakter at fastlægge det konkrete indhold af statistikkerne med hensyn til blandt andet antallet og beskrivelsen af variable, statistiske klassifikationer, dataindsamlingsmetode m.m. Kommissionen bemyndiges således til i vidt omfang at fastlægge forordningens indhold ved brug af delegerede og gennemførelsesretsakter.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal udtale sig i henhold til traktatens artikel 294 vedr. proceduren om almindelig lovgivning. Der foreligger endnu ingen udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen angiver, at den foreslåede lovgivning er nødvendig for at sikre sammenhæng, sammenlignelighed og kvalitet af europæiske sociale statistikker om individer og husholdninger på tværs af EU's medlemslande.

Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, eftersom udarbejdelsen af sammenlignelig europæisk statistik nødvendiggør en fælles lovgivningsramme, der fastlægger fælles definitioner, tidsfrister, krav til kilde- og metodedokumentation m.v.

6. Gældende dansk ret

Forordningsforslaget erstatter en række sektorspecifikke Råds- og Parlamentsforordninger såvel som Kommissionsforordninger vedr. udarbejdelsen af europæiske sociale undersøgelser på områderne arbejdsmarked, indkomst og levevilkår, sundhed, uddannelse samt brug af informations- og kommunikationsteknologi.

Herudover er gældende dansk ret på området Lov om Danmarks Statistik.

7. Konsekvenser

Forslaget forudses ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Den finansielle ramme for gennemførelsen af forslaget vil udgøre ca. 28,8 mio. EUR på EU's budget i perioden 2019-2020. Den danske finansieringsandel udgør ca. 2 pct., hvilket svarer til ca. 0,6 mio. EUR for perioden 2019-2020.

Ved gennemførelse af forslaget skønnes meromkostninger i Danmark til etablering på 950.000 DKK og driftsomkostninger på ca. 1,9 mio DKK i 2018 samt årlige driftsomkostninger på ca. 2,7 mio DKK fra 2019 og frem. Fra 2025 skønnes der ydermere omkostninger forbundet med gennemførelse af forslagets krav om udarbejdelse af tidsanvendelsesundersøgelsen (HETUS), som Danmark ikke laver i dag. Tidsanvendelsesundersøgelsen vurderes at medføre meromkostninger på ca. 4,5 mio DKK i etablering samt ca. 2 mio DKK årligt i driftsomkostninger. Omkostningerne ventes afholdt inden for de eksisterende rammer på de ansvarlige ministerområder.

Ovenstående skøn over meromkostninger er baseret på gennemførelsen af de berørte socialstatistikker, som de ser ud i dag. Forslaget åbner for, at Kommissionen (Eurostat) kan ændre i indholdet af statistikkerne gennem brug af gennemførelsesretsakter og delegerede retsakter. Det konkrete indhold af disse retsakter er endnu ikke kendt, hvorfor det ikke er muligt at skønne over meromkostningerne.

Forslaget har ingen umiddelbare samfundsøkonomiske konsekvenser og forslaget har ingen umiddelbare administrative konsekvenser for erhvervslivet i form af øget indberetningsbyrde, da forordningen omhandler oplysninger om personer og husholdninger.

8. Høring

Forslaget er sendt i høring med svarfrist 14. oktober til følgende interessenter:

Akademikerne
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
Biostatistisk afdeling, KU
Dansk Arbejdsgiverforening
Dansk Erhverv
Dansk Industri
Danske Regioner
De Økonomiske Råds Sekretariat
DREAM
DRUID
Finansrådet
FSD Socialchefer
FTF
Institut for Virksomhedsledelse og Økonomi, SDU
Kommunernes Landsforening
Kommunaldirektørforeningen i Danmark
KORA
Københavns Kommune
Københavns Universitet
Landsorganisationen i Danmark
Rigspolitiet
SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd
Sociologisk Institut, KU
Statens Institut for Folkesundhed
Økonomidirektørforeningen
Økonomisk Institut, KU

Der er ikke modtaget substantielle høringsvar.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

På grundlag af de holdninger, som har været tilkendegivet i Kommissionens ekspertgrupper, fremgår det, at der er generel støtte til at integrere og harmonisere de berørte europæiske socialstatistikker samt at øge fleksibiliteten i det juridiske grundlag. Flere medlemsstater er dog skeptiske med hensyn til omfanget af delegering af ansvar til Kommissionen samt forslag vedr. harmonisering af input (datakilder m.v.).

Finansudvalget i det svenske parlament (Riksdagen) har 20. oktober indstillet, at Riksdagen indgiver en motiveret udtalelse til Europaparlamentet, Rådet og Kommissionen om, at forslaget er i strid med nærhedsprincippet. Begrundelsen er, at forordningsforslaget i sin nuværende form giver Kommissionen for vide beføjelser til at gennemføre delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter, og at dette betyder, at Kommissionen på en uforudsigelig måde kan påvirke forordningens fremtidige udformning og indhold - en opgave der i mange henseender normalt bør ligge hos lovgiver eller domstol. I begrundelsen fremgår ligeledes, at det findes i strid med proportionalitetsprincippet, at de to undersøgelser (HBS og HETUS) nu gøres obligatoriske, idet man ikke mener, at Kommissionen har fremført en tydelig begrundelse for behovet herfor. Riksdagen skal tage endelig stilling til sagen d. 26. oktober.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter intentionerne om at integrere og harmonisere statistiske begreber, definitioner m.v. på tværs af forskellige socialstatistiske områder og anerkender behovet for at have en vis fleksibilitet i retsgrundlaget med hensyn til at ændre emner på baggrund af ændrede brugerbehov.

Regeringen er samtidig af den opfattelse, at en række elementer, som anses for at være essentielle for forordningens indhold (herunder valg af variable), bør defineres i selve forordningen, og at man, i de tilfælde hvor man beslutter at delegerer ansvar til Kommissionen, præciserer og afgrænser denne delegering med henblik på at skabe gennemsigtighed omkring forordningsforslagets implikationer.

Regeringen er herudover af den opfattelse, at fokus bør være på at sikre sammenlignelige statistikker på europæisk plan (output), men at det overlades til medlemsstaterne at vurdere, hvilke datakilder, indsamlingsmetoder m.v. (input) der er de bedst egnede i den konkrete nationale kontekst. Dette er afgørende for, at Danmark fortsat kan gøre brug af administrative data i statistikproduktionen og dermed sikre både kvalitet og omkostningseffektivitet i statistikproduktionen.

I lighed med en række øvrige medlemsstater er det yderligere regeringens vurdering, at man ikke bør inkludere området 'tidsanvendelse' i forordningen, da dette er en yderst omkostningstung undersøgelse og det ikke er sandsynliggjort af Kommissionen, at efterspørgslen blandt brugerne kan stå mål med omkostningerne forbundet med at producere statistikken.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været fremlagt for Folketingets Europaudvalg.